

Spanjaarden geloven heilig in het Wonder van Empel, ze willen het zien

 bd.nl/den-bosch/spanjaarden-geloven-heilig-in-het-wonder-van-empel-ze-willen-het-zien-br~a85a028a

2 december 2023

PREMIUM

Paula Doorenbosch en pastoor Piet de Jong na de mis met de versierselen van hun Cruz Fidélitas. ©
Roel van der Aa

EMPEL - Zo koud als in december 1585, is het nu niet. Geen ijsvlakte in de uiterwaarden bij de Maas bij Empel. Juist via het ijs bij deze rivier konden Spaanse militairen 438 jaar geleden tijdens de Tachtigjarige Oorlog vluchten voor de Staatse troepen. Een wonder?

Op de Spanjaarden heeft deze overlevering veel indruk gemaakt. Op de infanterieopleidingen van het Spaanse leger wordt er zelfs les over gegeven, 'El Milagro de Empel', het Wonder van Empel. En sinds een jaar of zestien komen militairen zelfs jaarlijks naar het Maasdorp om dit wonder te vieren.

Voor Spaanse militairen is Maria hun patrones

Tijdens de Tachtigjarige Oorlog raakten enkele duizenden Spaanse soldaten ingesloten door zwaarbewapende Staatse troepen, die onder meer met schepen voor anker gingen. De Spaanse soldaten groeven zich in december 1585 in bij de toenmalige kerk van Empel. Een soldaat vond een beeltenis van de Onbevleete Ontvangenis van Maria. Het beeld werd in de kerk geplaatst en leidde tot gebed. Daarop begon het hard te vriezen. Het Staatse leger moest zijn schepen terugtrekken en de Spaanse manschappen zich over het ijs konden terugtrekken naar Den Bosch.

Tot zover het verhaal. Je gelooft het of niet. Veel katholieke Spanjaarden geloven het. Ze hebben ook veel op met Maria. Spaanse militairen zeker want zij is hun patrones. Omdat Maria in het Wonder van Empel ook de hoofdrol speelt is het Maasdorp intussen zelfs een klein bedevaartsoord voor Spanjaarden.

Tijdens de jaarlijkse herdenking van de redding van de Spanjaarden waren zaterdag weer vele tientallen Spaanse militairen en hun families naar Empel gekomen. In oud-Empel stonden ze bij de kapel langs de Maas stil bij het wonder. Het is de plek waar honderden jaren geleden de kerk van Empel heeft gestaan. Aansluitend was er in de parochiekerk middenin het dorp een viering.

Legerbisschop Everard de Jong ging daarin voor, onder anderen bijgestaan door de vicaris van het Spaanse leger en pastoor Piet de Jong. En Salvador Santiago. De geboren Madrileen is vrijwilliger bij stichting Empels Mirracle en vertaalde zo goed en kwaad als het ging de Spaanse toespraken in het Nederlands.

De speciale band die in de loop de jaren is gegroeid tussen Empel en Spanje was aanleiding voor de legerleiding om enkele vrijwilligers te onderscheiden met het erekruis Cruz Fidélitas. Het is een medaille van de Spaanse strijdkrachten die voornamelijk wordt toegekend aan aalmoezeniers voor hun trouwe dienst, op voordracht van het militaire aartsbisdom. Maar ook burgers, instellingen en ander militair personeel kan voor de onderscheiding in aanmerking komen.

Gehele Empelse gemeenschap

Zo ook pastoor Piet de Jong en Paula Doorenbosch-Roeters. Zij kregen het ereteken voor hun enthousiaste steun aan het Spaanse leger en de bijdrage die zij leveren aan het verspreiden van de Mariadevotie met het Wonder van Empel. Met de onderscheiding voor pastoor de Jong eerden de Spanjaarden de gehele Empelse gemeenschap.

Het verhaal van het wonder wordt levend gehouden in een kleine ruimte in de Empelse kerk die is ingericht als een museumpje. De Spanjaarden maken er een traditie van om elk jaar weer spullen mee te nemen voor de expositieruimte. Ook deze zaterdag kreeg vrijwilliger Fred Timmermans enkele regimentsvlaggen en andere cadeaus om uit te stallen.

Lees verder: de fysieke aandacht voor de plek waar het mirakel zich heeft afgespeeld, is pas van de laatste zestien jaar.

Fred Timmermans met enkele nieuwe aanwinsten voor het museum over het wonder. © Paul Roovers/BD

Les over wonder op Spaanse scholen

Hoewel de Spanjaarden het wonder al lang koesteren, is de fysieke aandacht voor de plek waar het mirakel zich heeft afgespeeld, pas van de laatste zestien jaar. Volgens Paula Doorenbosch komt dat doordat lang niet duidelijk is geweest waar zich het wonder heeft afgespeeld. „In Spanje wordt op school over het Wonder van Empel geschiedenisles gegeven, vooral ook bij de opleidingen in de infanterie”, vertelde ze eerder.

„De naam van het bataljon dat in 1585 vast zat op de dijk hier in Oud-Empel wordt zelfs nog steeds gebruikt. Het bataljon lichte infanterie Zamora is erfgenaam van het in 1580 opgerichte Terchio de Zamora. Maar heel lang wisten de Spaanse militairen eigenlijk niet dat Empel écht bestond, want ze zijn steeds op zoek gegaan naar het plaatsje Bommel. Vanaf die plek zijn de Spaanse troepen uit de Tachtigjarige Oorlog oorspronkelijk verdreven richting Oud-Empel. Maar heel Empel viel niet op.

Pastoor Piet de Jong en Paula Doorenbosch-Roeters zijn onderscheiden met het erekruis Cruz Fidélitas.

© Roel van der Aa